

„Zavod za ekonomiku i razvoj“ a.d. Banja Luka

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine i
Izveštaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ:

	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	3-5
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA 31.12.2023. GODINE	
- Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu (Bilans uspjeha)	7
- Izvještaj o finansijskom položaju (Bilans stanja)	8
- Izvještaj o promjenama na kapitalu	9
- Izvještaj o tokovima gotovine	10
- Napomene uz finansijske izvještaje	11-27

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima

„Zavod za ekonomiku i razvoj“ a.d. Banja Luka

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja „Zavod za ekonomiku i razvoj“ a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Društvo) koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2023. godine, izvještaj o ukupnom rezultatu, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine za period koji se završava na taj dan, kao i napomene koje sadrže pregled pregled značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijski položaj društva „Zavod za ekonomiku i razvoj“ a.d. Banja Luka na dan 31. decembra 2023. godine, njegovu finansijsku uspješnost i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) koji se primjenjuju u Republici Srpskoj.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu s *Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe* Odbora za Međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks), kao i u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizorska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja za tekući period.

Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini i u formiranju našeg mišljenja o njima i ne iznosimo izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima.

1. Vrednovanje poslovnih prihoda (napomene 4.1.)	
<i>Opis ključnog pitanja</i>	<i>Kako se u reviziji bavilo s tim pitanjem</i>

<p>Društvo je za period 2023. godine iskazalo ukupno poslovne prihode, u iznosu od 136.527 KM, od čega 22.467 KM prihod od pruženih usluga u RS, 9.388 KM prihod od pruženih usluga na inostranom tržištu, te 104.672 KM ostalih poslovnih prihoda koji se odnose na prihod po osnovu iznajmljivanja investicionih nekretnina.</p>	<p>Na bazi uzorka izvršili smo provjeravanje osnova za priznavanje navedenih prihoda. Ti postupci podrazumijevaju pregled faktura i ugovora.</p> <p>Ovim pregledom smo utvrdili da kada su u pitanju prihodi od zakupa, fakturirani ugovoreni iznosi.</p> <p>Takođe utvrdili smo da li su iskazani prihodi prezentovani u ispravnom obračunskom periodu.</p> <p>Na osnovu sprovedenih procedura, nismo uočili bilo kakve značajne nedostatke u vezi sa ovim pitanjem.</p>
<p>2. Vrednovanje i prezentacija nekretnina, postrojenja i opreme (napomena 7.)</p>	
<p><i>Opis ključnog pitanja</i></p>	<p><i>Kako se u reviziji bavilo s tim pitanjem</i></p>
<p>Društvo je u finansijskim izvještajima na dan 31.12.2023. godine iskazalo nekretnine, postrojenja, opremu i investicione nekretnine ukupne neamortizovane vrijednosti 888.060 KM.</p> <p>Nekretnine, postrojenja i oprema čine 96% ukupne imovine Društva.</p>	<p>Pregledali smo dokumentaciju o vlasništvu nad nekretninama.</p> <p>Uvjerili smo se u postojanje i fizičko stanje građevinskih objekata i opreme i provjerili postojanje dokaza koji ukazuju na obezvređenje.</p> <p>Pregledali smo obračun amortizacije nekretnina i opreme, provjerili osnovanost pretpostavki za utvrđivanje amortizacionih stopa i matematičku tačnost obračuna.</p> <p>Pregledali smo prezentaciju dugoročne imovine u izvještaju o finansijskom položaju i napomenama uz finansijske izvještaje.</p> <p>Na osnovu sprovedenih procedura, nismo uočili bilo kakve značajne nedostatke u vezi sa ovim pitanjem.</p>
<p>3. Vrednovanje i prezentacija dugoročnih finansijskih plasmana (napomena 8.)</p>	
<p><i>Opis ključnog pitanja</i></p>	<p><i>Kako se u reviziji bavilo s tim pitanjem</i></p>
<p>Društvo je u finansijskim izvještajima na dan 31.12.2023. godine iskazalo na poziciji dugoročnih finansijskih plasmana iznos od 33.688 KM.</p>	<p>Pregledali smo dokumentaciju o vlasništvu nad dugoročnim finansijskim plasmanima.</p> <p>Sprovedenim procedurama smo utvrdili način i ispravnost vrednovanja ove imovine na navedeni datum, u skladu sa usvojenim politikama.</p>

	Na osnovu sprovedenih procedura, nismo uočili bilo kakve značajne nedostatke u vezi sa ovim pitanjem.
--	---

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (IFRS) i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške; i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije u skladu sa MSR, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima nastalih usljed kriminalne radnje ili greške; osmišljavamo i obavljamo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Društva.
- Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene

osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezana objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući i objelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući i sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koje razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, kao i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Partner u angažovanju na reviziji na osnovu kog je sastavljen ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Slobodan Lukić, ovlašćeni revizor.

Adresa revizorskog društva: Petra Preradovića 21, Banja Luka

Datum izvještaja nezavisnog revizora: 12.03.2024. godine

Direktor:

Milenko Vračar

Ovlašćeni revizor:

Slobodan Lukić

„Zavod za ekonomiku i razvoj“ a.d.
Banja Luka

Finansijski izvještaji
za period koji se završava 31. decembra 2023. godine

Banja Luka, februar 2024. godine

BILANS USPJEHA
(Izveštaj o ukupnom rezultatu)
 u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

(u KM)

<i>Opis</i>	<i>Napomena</i>	<i>2023.</i>	<i>2022.</i>
Poslovni prihodi	<i>4.1.</i>	136.527	192.807
Prihodi od pruženih usluga		31.855	95.520
Ostali poslovni prihodi		104.672	97.287
Poslovni rashodi	<i>5.1.</i>	111.854	184.756
Troškovi materijala		1.834	2.364
Troškovi goriva i energije		8.402	9.157
Troškovi zarada, naknada i ostalih ličnih rashoda		36.329	53.007
Troškovi proizvodnih usluga		37.182	27.211
Troškovi amortizacije i rezervisanja		2.759	4.688
Nematerijalni troškovi		19.205	83.090
Troškovi poreza		6.110	4.015
Troškovi doprinosa		33	1.224
Poslovni dobitak (gubitak)	<i>6.</i>	24.673	8.051
Finansijski prihodi	<i>4.2.</i>	679	1.269
Finansijski rashodi	<i>5.2.</i>	1.335	-
Dobitak (gubitak) redovne aktivnosti	<i>6.</i>	24.017	9.320
Ostali prihodi	<i>4.3.</i>	-	-
Ostali rashodi	<i>5.3.</i>	23.430	7.947
Dobitak (gubitak) prije oporezivanja	<i>6.</i>	587	1.373
Tekući i odloženi porez na dobit		(379)	-
Neto dobitak (gubitak) perioda	<i>6.</i>	208	1.373
Zarada po akciji		0,00032	0,00210

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

BILANS STANJA
(Izveštaj o finansijskom položaju)
 na dan 31.12.2023. godine

(u KM)

<i>Opis</i>	<i>Napomena</i>	<i>31.12.2023.</i>	<i>31.12.2022.</i>
AKTIVA			
Nematerijalna sredstva		911	1.218
Nekretnine, postrojenja i oprema	7.	230.429	231.840
Investicione nekretnine	8.	656.720	618.765
Dugoročni finansijski plasmani	9.	33.688	42.956
Kratkoročna potraživanja	10.	132.495	101.544
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	11.	28.336	67.128
Porez na dodatu vrijednost		-	244
Aktivna vremenska razgraničenja		1.258	1.149
Odložena poreska sredstva		-	-
Poslovna aktiva		1.083.837	1.064.844
Vanbilansna aktiva		-	-
Ukupna aktiva		1.083.837	1.064.844
PASIVA			
Akcijski kapital	12.	654.195	654.195
Rezerve	12.	38.262	38.262
Nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava raspolozivih za prodaju		974	974
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspolozivih za prodaju		(39.506)	(57.690)
Neraspoređeni dobitak	12.	424.595	424.387
Dobavljači i primljeni avansi	13.	3.751	3.205
Porez na dodatu vrijednost		1.503	1.401
Obaveze za poreze i doprinose		63	110
Pasivna vremenska razgraničenja		-	-
Poslovna pasiva		1.083.837	1.064.844
Vanbilansna pasiva		-	-
Ukupna pasiva		1.083.837	1.064.844

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
 Za period koji se završava na dan 31.12.2023. godine

(u KM)

<i>Vrsta promjene u kapitalu</i>	<i>Napomena</i>	<i>Akcijski kapital</i>	<i>Nerealizovani dobiti/ gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju</i>	<i>Ostale rezerve</i>	<i>Akumulisani neraspoređeni dobitak/ nepokriveni gubitak</i>	<i>Ukupno</i>
Stanje na dan 01.01.2022.	12.	654.195	(59.697)	38.262	423.014	1.055.774
Ostali ukupni rezultat za godinu		-	2.981	-	-	2.981
Dobit/(gubitak) za godinu		-	-	-	1.373	1.373
Stanje na dan 01.01.2023.	11.	654.195	(56.716)	38.262	424.387	1.060.128
Ostali ukupni rezultat za godinu		-	18.184	-	-	18.184
Dobit/(gubitak) za godinu		-	-	-	208	208
Stanje na dan 31.12.2023.	11.	654.195	(38.532)	38.262	424.595	1.078.520

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
 u periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

(u KM)

<i>Opis</i>	<i>2023.</i>	<i>2022.</i>
<i>Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>		
Prilivi od kupaca i primljeni avansi u zemlji	124.046	63.858
Prilivi od kupaca i primljeni avansi u inostranstvu	9.388	75.104
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi u zemlji	(27.672)	(32.215)
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi u inostranstvu	(8.449)	(67.554)
Odlivi po osnovu isplata radnicima	(40.562)	(48.675)
Odlivi po osnovi plaćenih kamata	(1.336)	-
Odlivi po osnovu poreza na dobit	-	-
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(49.258)	(51.030)
Neto priliv (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	6.157	(60.512)
<i>Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja</i>		
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	679	1.269
Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja	(45.628)	-
Neto priliv (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	(44.949)	1.269
<i>Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja</i>		
Neto priliv (odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	-
Ukupno prilivi gotovine	134.113	140.231
Ukupni odlivi gotovine	(172.905)	(199.474)
Neto priliv (odliv) gotovine	(38.792)	(59.243)
Gotovina na početku obračunskog perioda	67.128	126.371
Kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	-	-
Gotovina na kraju obračunskog perioda	28.336	67.128

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. Osnovne informacije o Društvu

Osnivanje i upis konstituisanja preduzeća izvršeno je kod Osnovnog suda Banja Luka po Rješenju broj U/I 1566/77 od 06.12.1977. godine (broj registarskog uložka 1-682-06) pod nazivom: AIPK Radna organizacija Istraživačko-razvojni institut Banja Luka, sa neograničenom odgovornošću, Osnovna organizacija udruženog rada Zavod za ekonomiku Banja Luka.

Preduzeće je reorganizovano Odlukom o organizovanju od 23.10.1990. godine, a poslovalo je pod nazivom Institut za ekonomiku i razvoj Banja Luka, d.d. razvoj, tehnologija, marketing, konzalting i ineženjering i informatika.

Promjene u nazivu, organizovanje i uskladjivanje Normativnih akata sa odredbama Zakona o preduzećima (Sl. glasnik RS, broj 24/98) izvršena je i provedena u Osnovnom sudu Banja Luka, dana 02.10.2000. godine, a po rješenju broj U/I 1596/2000, pod nazivom Institut za ekonomiku i razvoj a.d. Banja Luka.

U 2011. godini izvršena je promjena poslovnog imena, uskladjivanje normativnih akata sa odredbama Zakona o privrednim društvima (Sl. Glasnik RS broj 127/08 i 58/09), uskladjivanje djelatnosti sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti i o registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj (Sl. Glasnik RS broj 74/10) i Uredbom o klasifikaciji djelatnosti Republike Srpske (Sl.glasnik RS broj 119/10), po rješenju broj: 057-O-Reg-11-002240 od 19.12.2011. tako da preduzeće posluje pod nazivom: Zavod za ekonomiku i razvoj a.d. Banja Luka.

Skraćeni naziv firme: ZER A.D.Banja Luka.

Sjedište: Ul. Mladena Stojanovića br. 4 Banja Luka

MBS: 1-704-00

Šifra djelatnosti: 73.20 ispitivanje tržišta i javnog mnjenja.

U toku 2023. godine Društvo je prosječno zapošljavalo 1 radnika (2022. godine 2).

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja i korišćenje procjenjivanja

2.1. Osnove za prezentaciju

Finansijski izvještaji su sastavljeni za period koji se završava na dan 31.12.2023. godine i izraženi su u konvertibilnim markama (KM). Uporedne podatke predstavljaju revidirani finansijski izvještaji za period koji se završavao na dan 31.12.2022. godine.

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3 uz finansijske izvještaje, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske.

Društvo vodi evidenciju i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i ostalom primjenjivom zakonskom regulativom u Republici Srpskoj i BiH.

Pored toga, priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i Pravilnikom o sadržini i formi obrasca Izvještaja o promjenama na kapitalu.

Društvo priprema finansijske izvještaje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja (going concern).

2.2. Standardi i tumačenja primijenjeni u pripremi FI

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, pravna lica u Republici Srpskoj treba da sastave i prezentuju finansijske izvještaje u skladu sa relevantnim zakonskim i profesionalnim regulativama, koje podrazumijevaju Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (MSFI), Kodeks etike za profesionalne računovođe i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa (IFAC).

Računovodstveni i revizijski standardi su standardi, uputstva, objašnjenja, smjernice i načela definisani zakonom, objavljeni od profesionalnog udruženja u saradnji sa Ministarstvom finansija.

Upravni odbor Saveza računovođa i revizora Republike Srpske je 19. februara 2020. godine donio Odluku o utvrđivanju i objavljivanju prevoda Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) iz 2018. godine. Prema ovoj Odluci, MSFI iz 2018. godine se obavezno primjenjuju za finansijske izvještaje koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2020. godine ili kasnije.

Upravni odbor Saveza računovođa i revizora Republike Srpske je 9. novembra 2020. godine donio Odluku o utvrđivanju i objavljivanju prevoda Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) iz 2019. godine. Prema ovoj Odluci, MSFI iz 2019. godine se obavezno primjenjuju za finansijske izvještaje koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2021. godine ili kasnije.

Promjene u Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, Međunarodnim računovodstvenim standardima, tumačenjima, kao i novousvojeni standardi i tumačenja izdate nakon 1. januara 2019. godine nisu objavljeni i usvojeni u Republici Srpskoj. U

skladu sa ovim, ove promjene i novousvojeni standardi nisu primijenjene u sastavljanju priloženih finansijskih izvještaja.

Uzimajući u obzir potencijalne materijalne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srpske od MSFI i MRS mogu imati na fer prezentaciju finansijskih izvještaja Društva, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu smatrati pripremljenim u punoj saglasnosti sa MSFI.

Rukovodstvo Društva ocjenjuje na osnovu trenutno raspoloživih informacija da primjena MSFI i tumačenja na snazi u tekućem periodu koji još uvijek nisu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj te standarda i tumačenja koji još uvijek nisu stupili na snagu neće imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Društva.

Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu koji još uvijek nisu zvanično prevedeni i usvojeni, kao i objavljeni standardi i tumačenja koji još uvijek nisu u primjeni, objelodanjeni su u napomenama u nastavku.

Novousvojeni standardi, revizije i interpretacije standarda na snazi koji su u zvaničnoj primjeni u Republici Srpskoj

Sljedeći standardi, izmjene standarda i tumačenja izdati od strane IASB odnosno IFRIC su trebali da budu primijenjeni u pripremi finansijskih izvještaja za periode koji su počeli nakon 1. januara 2020. godine, ali nisu primijenjeni pri pripremi ovih finansijskih izvještaja u skladu sa odlukama Saveza računovođa i revizora RS ili još nisu zvanično prevedeni od strane Ministarstva finansija:

- MSFI 16 „Lizing“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine);
- Izmjena MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“, MSFI 7 „Finansijski instrumenti: objavljivanja“, MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ i MSFI 16 „Najmovi“- Reforma referentne kamatne stope – faza 2 (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021);
- Koncesije za iznajmljivanje u vezi sa COVID-19 nakon 30. juna 2021. godine (Izmjene MSFI 16) (na snazi za godišnje periode koji počinju 01. aprila 2021);
- Reforma referentne kamatne stope, faza 2 (dopune MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16) (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021. godine).
- Godišnja unapređenja MSFI „Ciklus 2018-2020“ – MSFI 1, MSFI 9 i MRS 41, objavljena od strane IASB-a u septembru 2020. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine);
- Izmjene MSFI 3 zbog usaglašavanja sa novim Okvirom za finansijsko izvještavanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine);

Novousvojeni standardi, revizije i interpretacije standarda koji nisu stupili na snagu

Sljedeći standardi, izmjene standarda i tumačenja izdati su od strane IASB odnosno IFRIC do dana usvajanja ovih finansijskih izvještaja, ali još nisu stupili na snagu, niti je objavljen njihov prevod od strane Ministarstva finansija, te nisu primijenjeni prilikom pripreme ovih finansijskih izvještaja:

- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“, uključujući izmjene MSFI 17 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine);

- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Klasifikacija obaveza na kratkoročne i dugoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine);
- Izmjene MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ – Prihodi prije namjeravane upotrebe (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine);
- Izmjene MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“ – Štetni ugovori – Troškovi ispunjenja ugovora (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine);
- Izmjene MSFI 3 „Poslovna spajanja“ – Reference na konceptualni okvir s izmjenama i dopunama MSFI 3 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine);
- Izmjene MSFI 4 „Ugovori o osiguranja“ – Produženje privremenog izuzeća od primjene MSFI 9 (datum isteka privremenog izuzeća od MSFI 9 produžen je na godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023.); Izmjene MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji“ i MRS 28 „Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate“ – Prodaja ili doprinos imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata i dalje izmjene i dopune (datum stupanja na snagu odložen na neodređeno vrijeme do okončanja istraživačkog projekta o kapitalnoj metodi),
- Izmjene i dopune različitih standarda zbog „Poboljšanja MSFI-jeva (ciklus 2018.-2020.)“ koji proizilaze iz godišnjeg projekta poboljšanja MSFI-jeva (MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41) prvenstveno radi uklanjanja nedosljednosti i pojašnjavanja formulacija (Izmjene MSFI 1, MSFI 9 i MRS 41 na snazi su za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine).
- Izmjene MRS 1 u vezi sa objavljivanjem računovodstvenih politika u finansijskim izvještajima entiteta (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine) i
- Izmjene MRS 8 u vezi sa definicijom računovodstvenih procjena (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).

2.3. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtjeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih sredstava i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih iznosa.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

3.1. Prihodi i rashodi

Prihodi od prodaje učinaka i robe se iskazuju po pravičnoj vrijednosti sredstava koja je primljena, ili će biti primljena, u neto iznosu, nakon umanjenja za date popuste i rabate.

Prihodi od prodaje učinaka i robe se priznaju u trenutku kada se rizik i korist povezana sa pravom vlasništva, prenese na kupca.

Prihodi i rashodi poslovanja, ostali prihodi i ostali rashodi, iskazuju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

Prihod od zakupa priznaje se po osnovu faktura koje se mjesečno šalju zakupcima po osnovu ugovora o zakupu.

Prihodi i rashodi finansiranja se priznaju po obračunskoj osnovi u periodu na koji se odnose.

3.2. Preračunavanje deviznih iznosa

Funkcionalna i izvještajna valuta Društva je Konvertibilna marka (KM).

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu Centralne banke koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan izvještaja o finansijskom položaju, preračunati su u KM po zvaničnom kursu Centralne banke koji je važio na taj dan.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale preračunom sredstava i obaveza u stranim sredstvima plaćanja na dan izvještaja o finansijskom položaju i kursne razlike nastale preračunom poslovnih promjena u stranim sredstvima plaćanja u toku godine, evidentiraju se u korist ili na teret rezultata perioda u izvještaju o ukupnom rezultatu.

3.3. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema su iskazane po nabavnoj vrijednosti, umanjene za akumuliranu amortizaciju i nastalo obezvređenje.

Novonabavljene nekretnine, postrojenja i oprema, vrednuju se u visini nabavne vrijednosti i/ili stečene vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini fakturisana vrijednost, uvećana za sve troškove nastale do dovođenja sredstva u odgovarajuće stanje i lokaciju.

Knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme se ispituje u pogledu obezvređenja.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost, primjenom godišnjih stopa iz Nomenklature, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja, a stope su:

- Građevinski objekti –od 1,8-5%, procijenjeni vijek trajanja od 20 do 55 godina.
- Oprema – od 11-20%, procijenjeni vijek trajanja od 5 do 9 godina.
- Računarska oprema-od 14,30-20%, procijenjeni vijek trajanja od 5 do 9 godina.
- Oprema za trgovinu- od 10-18%, procijenjeni vijek trajanja od 5,5 do 10 godina.
- Putnički automobili od 20-30%, procijenjeni vijek trajanja od 3,5 do 5 godina.

Amortizacija se ne obračunava na osnovna sredstva u pripremi dok sredstva nisu spremna za svoju namjenu.

Nekretnine, postrojenja i oprema iskknjižavaju se iz evidencije po otuđenju, ili kada se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe ili otuđenja tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu iskknjižavanja sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i neto

knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u izvještaju o ukupnom rezultatu odgovarajućeg perioda.

3.4. Troškovi popravki i održavanja

Troškovi popravki i održavanja nekretnina, postrojenja i opreme i investicionih nekretnina priznaju se kao rashod u periodu u kom su nastali.

Za veća obnavljanja koja dovode do promjene funkcionalne vrijednosti stalne imovine, održavanja i popravke se kapitalizuju i amortizuju u skladu sa procijenjenim vijekom trajanja.

3.5. Zalihe

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrijednosti ili po neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti koja je niža.

Nabavna vrijednost obuhvata fakturnu vrijednost, uvozne dažbine, troškove transporta, rukovanja i ostale troškove dovođenja zaliha na postojeću lokaciju i u postojeće stanje. Trgovinski popusti, rabati i slično umanjuju nabavnu vrijednost.

Neto prodajna vrijednost je cijena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja, nakon umanjenja cijena za troškove prodaje.

Obračun utroška zaliha materijala se vrši po metodi prosječne ponderisane cijene.

Ispravka vrijednosti zastarjelih zaliha i zaliha sa sporim obrtom vrši se u skladu sa analizom starosne strukture zaliha, sa posebnim naglaskom na rok zastarjelosti kao i na očekivanu potrošnju ili očekivanu prodaju na tržištu.

3.6. Obezvredjenje nefinansijskih sredstava

Na dan bilansiranja, Društvo procjenjuje da li postoje indikacije obezvređivanja nekog sredstva. Ukoliko postoje, Društvo formalno procjenjuje njegovu nadoknadivu vrijednost.

Ukoliko se utvrdi da je knjigovodstvena vrijednost veća od nadoknadive vrijednosti, vrši se umanjenje do nivoa procjenjene nadoknadive vrijednosti.

3.7. Finansijski instrumenti

3.7.1. Finansijska sredstva

Na dan bilansiranja, finansijska sredstva Društva se odnose na potraživanja od kupaca i druga potraživanja, kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente.

Finansijska imovina se priznaje kada Društvo postane jedna od strana u ugovornim odredbama finansijskog instrumenta.

Društvo određuje klasifikaciju svojih finansijskih sredstava prilikom početnog priznavanja.

U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva Društva se klasifikuju kao naknadno odmjerena po amortizovanoj vrijednosti, fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat ili fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska sredstva se početno priznaju po fer vrijednosti. Troškovi transakcije direktno pripisivi sticanju, se uključuju u početno procjenjivanje cjelokupne finansijske imovine.

Izuzetno od navedenog, početno priznavanje potraživanja od kupaca koja nemaju značajnu finansijsku komponentu, se vrši prema njihovoj transakcionoj cijeni.

Odmjeravanje vrijednosti finansijske imovine koja se vrednuje po amortizovanoj vrijednosti vrši se primjenom metode efektivne kamatne stope.

Efektivna kamatna stopa izračunava se na osnovu procjene tokova gotovine, ne uključujući očekivane kreditne gubitke. Jednom obračunata prilikom inicijalnog priznavanja, efektivna kamatna stopa se koristi prilikom narednih obračuna prihoda od kamata (zasnovana na bruto knjigovodstvenoj vrijednosti ili amortizovanom trošku, a u zavisnosti od nivoa umanjenja imovine). Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje bi priznavanje prihoda bilo nematerijalno.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Potraživanja od kupaca se početno vrednuju po cijeni transakcije, ako potraživanja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja u skladu sa MSFI 15.

Potraživanja se umanjuju za očekivane kreditne gubitke tokom njihovog vijeka trajanja. Vrijednost potraživanja se umanjuje putem ispravke vrijednosti. Prilikom obračuna ispravke vrijednosti Društvo primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka tako što razmatra vjerovatnoću nastanka neizvršenja obaveze druge ugovorne strane tokom očekivanog ugovorenog roka trajanja finansijske imovine. Društvo vrši analizu potraživanja grupisanih na bazi različitih karakteristika kupaca i trendova istorijskih gubitaka.

Otpis kratkoročnih potraživanja i plasmana kojih postoji vjerovatnića nenaplativosti vrši se indirektnim otpisivanjem, dok se u slučajevima kada je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana otpis, u cjelini ili djelimično, vrši direktnim otpisivanjem. Vjerovatnoća nemogućnosti naplate utvrđuje se na osnovu dokumentovanih razloga.

Druga potraživanja i potraživanja od zaposlenih se ispravljaju, ili otpisuju, na teret neposlovnih rashoda, na osnovu procjene naplativosti svakog pojedinačnog potraživanja.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovinski ekvivalenti i gotovina uključuju gotovinu u blagajni, depozite kod komercijalnih banaka, kao i visoko likvidna sredstva koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

3.7.2. Finansijske obaveze

U skladu sa MSFI 9, Društvo sve svoje finansijske obaveze klasifikuje po amortizovanoj vrijednosti.

Finansijske obaveze se početno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijske obaveze.

Finansijske obaveze Društva uključuju dugoročne i kratkoročne kredite, obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja.

3.7.3. Prestanak priznavanja finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo (ili dio finansijskog sredstva, ili grupe finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko je:

- Došlo do isteka prava na prilikov novca po osnovu tog sredstva;
- Društvo prenijelo finansijsko sredstvo i taj prenos se kvalifikuje za prestanak priznavanja u skladu sa paragrafom 3.2.6. MSFI 9.

Prenos finansijskih sredstava se vrši samo kada:

- Društvo prenosi ugovorna prava na primanje tokova gotovine od finansijskog sredstva; ili
- Društvo zadržava ugovorna prava na primanje tokova gotovine od finansijskog sredstva, ali je preuzelo ugovornu obavezu da isplaćuje tokove gotovine jednom ili više primalaca.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada je ona ugašena, to jest kada je ugovorom određena obaveza ispunjena, otkazana ili je istekla.

3.8. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili ugovornu) koja je rezultat prošlih događaja, kada je vjerovatno da će odlivi ekonomskih koristi nastati radi izmirenja obaveze i kada se iznos obaveze može pouzdano kvantifikovati. Ukoliko je vremenska vrijednost priliva novca značajna, rezervisanje se iskazuje u diskontovanom iznosu očekivanih budućih novčanih tokova, uz primjenu diskontovane stope prije oporezivanja, koja odražava postojeće tržišne uslove i eventualne specifične rizike povezane sa potencijalnom obavezom za koje se priznaje rezervisanje.

3.9. Penzijske i ostale naknade zaposlenima

Kratkoročne naknade zaposlenima

Društvo plaća doprinose iz ličnih primanja utvrđene zakonom tokom godine, na bazi bruto zarada zaposlenih. Troškovi doprinosa priznaju se u bilansu uspjeha u istom periodu kao i troškovi zarada na koje se odnose. Društvo nema dodatnih obaveza za naknade zaposlenima po ovom osnovu.

3.10. Porezi i doprinosi

Tekući porez na dobitak

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu prijavom poreza na dobit koju predstavlja iznos dobitka prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim

periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjnje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema finansijskim izvještajima, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove imovine i obaveza u izvještaju o finansijskom položaju i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan izvještaja o finansijskom položaju ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata predstavljaju plaćanja prema važećim republičkim i opštinskim propisima radi finansiranja raznih komunalnih i republičkih potreba. Ovi porezi i doprinosi uključeni su u okviru poslovnih rashoda.

Porez na dodatu vrijednost

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost uvedena je obaveza i regulisan je sistem plaćanja poreza na dodatu vrijednost (PDV) na teritoriji Bosne i Hercegovine, počevši od 1. januara 2006. godine, čime je zamijenjen sistem oporezivanja primjenom poreza na promet proizvoda i usluga.

4. Prihodi

4.1. Poslovni prihodi

(u KM)

Opis	2023.	2022.
Prihodi od pruženih usluga u RS	22.467	20.416
Prihodi od pruženih usluga u Federaciji BiH	-	-
Prihodi od pruženih usluga na inostranom tržištu	9.388	75.104
Prihodi od pruženih usluga	31.855	95.520
Ostali poslovni prihodi	104.672	97.287
Ukupno poslovni prihodi	136.527	192.807

Prihodi od pruženih usluga odnose se na pružanje računovodstvenih usluga i usluga savjetovanja.

Ostali poslovni prihodi obuhvataju prihode od zakupnina.

5. Rashodi

5.1. Poslovni rashodi

(u KM)

Opis	2023.	2022.
Troškovi materijala	1.834	2.364
Troškovi goriva i energije	8.402	9.157
Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	32.793	50.028
Ostali lični rashodi	3.536	2.979
Troškovi zarada i ostali lični rashodi	36.329	53.007
Troškovi proizvodnih usluga	37.182	27.211
Troškovi amortizacije	2.759	4.688
Troškovi rezervisanja	-	-
Troškovi amortizacije i rezervisanja	2.759	4.688
Nematerijalni troškovi	19.205	83.090
Troškovi poreza	6.110	4.015
Troškovi doprinosa	33	1.224
Ukupno poslovni rashodi	111.854	184.756

Troškovi materijala odnose se na troškove kancelarijskog materijala i režijske troškove.

Troškovi goriva i energije odnose se na troškove električne energije.

Troškovi bruto zarada i naknada uključuju neto plate zaposlenih, te obračunate poreze i doprinose na plate. Ostali lični rashodi odnose se na troškove otpremnine i troškove prevoza na posao.

Troškovi proizvodnih usluga se u najvećem dijelu odnose na troškove transportnih usluga, troškove tekućeg održavanja sredstava i troškove naknada po osnovu ugovora van radnog odnosa.

Nematerijalni troškovi obuhvataju troškove neproizvodnih usluga, troškove reprezentacije, troškove premije osiguranja, troškove platnog prometa, troškove članarina i ostale nematerijalne troškove.

Najznačajniji troškovi poreza odnose se na porez na imovinu, naknade za šume i protivpožarnu naknadu.

5.2. Ostali rashodi

(u KM)

Opis	2023.	2022.
Gubici po osnovu prodaje fin.sredstava po fer vrijednosti	20.778	-
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	2.652	7.947
Ukupno ostali rashodi	23.430	7.947

6. Rezultat poslovanja

(u KM)

Opis	2023.	2022.
Poslovni prihodi	136.527	192.807
Poslovni rashodi	(111.854)	(184.756)
Poslovni dobitak (gubitak)	24.673	8.051
Finansijski prihodi	679	1.269
Finansijski rashodi	(1.335)	-
Neto efekat finansiranja	(656)	1.269
Ostali prihodi	-	-
Ostali rashodi	(23.430)	(7.947)
Efekat ostalih prihoda i rashoda	(23.430)	(7.947)
Bruto dobitak (gubitak) perioda	587	1.373
Efekat usklađivanja poreske osnovice	3.203	-
Osnovica za obračun poreza na dobit	3.790	1.373
Porez na dobit 10%	(379)	-
Neto rezultat perioda	208	1.373

Porez na dobit obračunat je kao 10% od bruto dobitka perioda. Stvarni iznos poreza na dobit biće obračunat pri izradi poreske prijave poreza na dobit, čiji rok za podnošenje je 31.03. tekuće za prethodnu godinu.

7. Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine

(u KM)

Opis	Zemljište	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost</i>				
Stanje na dan 31.12.2022.	226.429	29.223	1.003.795	1.259.447
Nabavka 2023.	-	-	38.998	38.998
Aktiviranje sredstava	-	-	-	-
Prodaja i rashodovanje 2023.	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2023.	226.429	29.223	1.042.793	1.298.445
<i>Ispravka vrijednosti</i>				
Stanje na dan 31.12.2022.	-	23.812	385.030	408.842
Amortizacija 2023.	-	1.410	1.043	2.453
Prodaja i rashodovanje 2023.	-	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2023.	-	25.222	386.073	411.295
<i>Sadašnja vrijednost</i>				
Stanje na dan 31.12.2022.	226.429	5.411	618.765	850.605
Stanje na dan 31.12.2023.	226.429	4.000	656.720	887.150

Zemljište obuhvata zemljište na kojoj se nalazi poslovna zgrada Zavoda u Ulici Mladena Stojanovića br. 4 i vrijednost zemljišta iznosi 226.429 KM.

Pozicija investicionih nekretnina obuhvata poslovnu zgradu u Ul. Mladena Stojanovića br. 4 Banja Luka.

U 2023. godini rađena je sanacija mokrih čvorova, kuhinje i hodnika u objektu (38.998 KM).

8. Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani se odnose na ulaganja u hartije od vrijednosti – akcije. Pregled pojedinačnih ulaganja dat je u narednoj tabeli:

(u KM)

<i>Opis</i>	<i>Stanje 31.12.2023.</i>	<i>Stanje 31.12.2022.</i>
<i>Nabavna vrijednost</i>		
OAIF Jahorina Koin	48.298	48.298
TLKM Telekom Srpske	20.181	20.181
SMUS Šuma usluge Gradiška	2.944	2.944
METL Metal Gradiška	-	27.452
GOVF Farmland Nova Topola	3.500	3.500
	74.922	102.375
<i>Ispravka vrijednosti</i>		
OAIF Jahorina Koin	(27.420)	(28.088)
TLKM Telekom Srpske	(11.289)	(6.553)
SMUS Šuma usluge Gradiška	975	975
METL Metal Gradiška	-	(22.253)
GOVF Farmland Nova Topola	(3.500)	(3.500)
	(41.234)	(59.419)
Ukupno dugoročni finansijski plasmani	(33.688)	(42.956)

9. Kratkoročna potraživanja

(u KM)

<i>Opis</i>	<i>Stanje 31.12.2023.</i>	<i>Stanje 31.12.2022.</i>
Potraživanja od kupaca u zemlji	125.109	100.403
Druga kratkoročna potraživanja	7.386	1.141
Ukupno kratkoročna potraživanja	132.495	101.544

Potraživanja od kupaca se u najvećem dijelu odnose na potraživanje od Inovacioni centar fond Banjaluka (110.005 KM).

10. Gotovina i ekvivalenti gotovine

(u KM)

<i>Opis</i>	<i>Stanje 31.12.2023.</i>	<i>Stanje 31.12.2022.</i>
Gotovina na žiro - računima	17.444	58.068
Gotovina u blagajni	1.934	1.079
Gotovina na deviznim računima	8.736	7.981
Ostali gotovinski ekvivalenti - depoziti	-	-
Ukupno gotovinski ekvivalenti i gotovina	28.114	67.128

11. Kapital

(u KM)

<i>Opis</i>	<i>Stanje 31.12.2023.</i>	<i>Stanje 31.12.2022.</i>
Akcijski kapital	654.195	654.195
<i>Zakonske rezerve</i>	<i>37.432</i>	<i>37.432</i>
<i>Druge rezerve</i>	<i>830</i>	<i>830</i>
Ukupno rezerve	38.262	38.262
<i>Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspolozivih za prodaju</i>	<i>(38.532)</i>	<i>(56.716)</i>
<i>Neraspoređeni dobitak ranijih godina</i>	<i>424.387</i>	<i>423.014</i>
<i>Neraspoređeni dobitak tekuće godine</i>	<i>208</i>	<i>1.373</i>
Neraspoređeni dobitak	424.595	424.387
Ukupno kapital	1.078.520	1.060.128

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 654.195 KM sastoji se od 654.195 običnih (redovnih) akcija nominalne vrijednosti od 1 KM po akciji. Akcionari Društva su prikazani u narednoj tabeli:

<i>Ime i prezime / Naziv akcionara</i>	<i>Broj akcija</i>	<i>Procenat vlasništva</i>
Makić Drago	425.619	65,060%
Vidović Slobodan	40.691	6,220%
Grubačić Miroslav	40.364	6,170%
Stanišljević Živko	36.831	5,630%
Stanić Stanko	29.635	4,530%
Mitrović Slavko	27.607	4,220%
Bogdanić Željko	26.757	4,090%
Savić Biljana	16.486	2,520%
Maglov Snježana	10.205	1,560%
Ukupno	654.195	100%

12. Dobavljači i primljeni avansi

(u KM)

<i>Opis</i>	<i>Stanje 31.12.2023.</i>	<i>Stanje 31.12.2022.</i>
Ostali dobavljači u zemlji	3.751	3.205
Ukupno dobavljači i primljeni avansi	3.751	3.205

13. Potencijalne i preuzete obaveze

Sudski sporovi

Na dan 31.12.2023. godine, prema saznanjima rukovodstva Društva, protiv Društva nema pokrenutih sudskih sporova.

14. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima, kao što su kreditni rizik, rizik likvidnosti, tržišni i devizni rizik. Upravljanje finansijskim rizicima je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih efekata na finansijske performanse Društva u uslovima nepredvidivosti kretanja na finansijskim tržištima.

Društvo ne koristi finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje obzirom da takvi instrumenti nisu u široj upotrebi, niti postoji organizovano tržište ovih instrumenata u Republici Srpskoj.

Tržišni rizik

Tržišni rizik se odnosi na rizik da određene promjene tržišnih cijena, kao što su promjene cijena najznačajnijih sirovina, kurseva stranih valuta i promjena kamatnih stopa, mogu da utiču na visinu prihoda Društva ili vrijednost njegovih finansijskih instrumenata. Zadatak upravljanja tržišnim rizicima jeste da se upravlja i kontroliše izloženost tržišnim rizicima u okviru prihvatljivih pokazatelja, uz optimizaciju prinosa Društva.

Devizni rizik

Izloženost Društva deviznom riziku prvenstveno se odnosi na ostale dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane, potraživanja, gotovinu i gotovinski ekvivalent, dugoročne kredite, ostale dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze i obaveze iz poslovanja denominirane u stranoj valuti.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi moglo dovesti do finansijskog gubitka Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane i potraživanja.

Društvo nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika, jer se njegova potraživanja i plasmani odnose međusobno nepovezane kupace sa pojedinačno malim iznosima.

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava svoje obaveze. Rizikom likvidnosti se upravlja održavanjem

odgovarajućih novčanih rezervi, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

15. Poreski rizici

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina ima više zakona kojima je regulisano poslovanje entiteta, a prevashodno zakoni koji se odnose na poreze. Ti zakoni obuhvataju porez na dobit, porez na lična primanja kao i porez na dodatu vrijednost. S obzirom da ovi zakoni nisu bili u primjeni duže vrijeme, ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer.

Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrole više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja uprave. Kao rezultat iznesenog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina.

To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onoga u zemljama sa razvijenim poreskim sistemom.

Iako menadžment Društva smatra da Društvo posjeduje dovoljnu i adekvatnu prateću poresku dokumentaciju, postoji neizvjesnost da se zahtjevi i tumačenja poreskih i drugih organa razlikuju od tumačenja uprave. Uprava Društva smatra da eventualna različita tumačenja neće imati materijalno značajnih posljedica po finansijske izvještaje Društva.

16. Događaji nakon datuma finansijskih izvještaja

Nije bilo materijalno značajnih događaja nakon datuma finansijskih izvještaja koji bi mogli imati uticaja na fer prezentaciju priloženih finansijskih izveštaja.

Potvrđeno od strane
„Zavod za ekonomiku i razvoj“ a.d.
Banja Luka
